

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

Національного аерокосмічного

університету ім. М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

Олексій ЛИТВИНОВ

_____ 2024 р

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для здобуття освітнього ступеня бакалавра
на базі рівнів НРК 6, НРК 7

за освітньо-професійною програмою
зі спеціальності

073 «Менеджмент»

(код та найменування)

(освітня програма **«Менеджмент»**)

(найменування)

у 2024 році

Харків

2024

ВСТУП

Вступне випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент») на базі рівнів НРК6, НРК7 відбувається відповідно до «Правил прийому на навчання до Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» в 2024 році» у формі індивідуального комп'ютерного тестування, який приймає фахова екзаменаційна комісія з певної спеціальності (освітньої програми), склад якої затверджується наказом ректора Університету.

До фахового іспиту входять питання за темами:

- Маркетинг;
- Інформатика;
- Теорія організацій.

Перелік питань за темами наведений у програмі.

Критерії оцінювання знань

1. Результат фахового іспиту визначається за шкалою від 100 до 200 балів.
2. Вступні випробування відбуваються у формі тестування за темами, визначеними в програмі.

Кожен вступник відповідає на 60 тестових питань, що дає змогу отримати максимум 120 балів (2 бали буде зараховано, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано).

Результат фахового іспиту розраховується за формулою:

$80+k*n$, де k – кількість балів за правильну відповідь на питання, n – кількість правильних відповідей).

3. Якщо вступник отримав менше ніж 100 балів, то вважається що він не склав іспит і до участі в конкурсі не допускається.

1 Питання за темою Маркетинг

1. Суть маркетингу та розвиток його концепції

Ринок як умова і об'єктивна економічна основа маркетингу. Основні етапи еволюції маркетингу. Види маркетингу в залежності від стану попиту на ринку. Концепції маркетингової діяльності.

2. Ринок та його дослідження. Поняття ринку, типи ринків.

Споживчий ринок. Загальний підхід до сегментації ринку. Основні принципи сегментації. Відбір цільових сегментів ринку. Стратегії охоплення ринку. Позиціонування товару. Стратегії позиціонування. Вибір і реалізація стратегії позиціонування. Основні напрямки досліджень в маркетингу. Кабінетні і польові методи досліджень. Методи збирання первинної інформації.

3. Товарна політика в системі маркетингу.

Поняття товару в теорії маркетингу. Класифікація товарів. Поняття номенклатури продуктів, товарного асортименту, показники оцінки. Концепція життєвого циклу товару.

4. Цінова політика в системі маркетингу.

Сутність та завдання цінової політики в системі маркетингу підприємства. Цілі ціноутворення. Фактори, що впливають на формування цінової політики підприємства

5. Політика розподілу в системі маркетингу.

Поняття системи розподілу та її складові елементи. Канали розподілу, рівні, характеристика каналів розподілу різних рівнів. Функції каналів розподілу.

6. Комунікаційна політика в системі маркетингу.

Значення, місце, цілі, завдання системи маркетингових комунікацій у комплексі маркетингу. Характерні особливості елементів системи маркетингових комунікацій.

Література

1. Войчак А. В. Маркетинговий менеджмент : підручник. К.: КНЕУ, 2009. 336 с.
2. Голованова Л.Н., Голованова М.А. Маркетинг: практикум з ситуаційного оцінювання ринку. Харків: ХАІ, 2010. 375 с.
3. Котлер Ф., Армстронг Г. Основи маркетингу. Київ: Науковий світ, 2023. 880 с.
4. Котлер Ф., Картаджайя Х., Сетьяван І. Маркетинг 4.0. Від традиційного до цифрового. Київ: КМ-БУКС, 2020. 224 с.
5. Котлер Ф. Маркетинг від А до Я: 80 концепцій, які варто знати кожному менеджеру. Київ: Альпіна Україна, 2021. 252 с.
6. Маркетинг : підручник / А. Ф. Павленко, І. Л. Решетнікова, А. В. Войчак, Н. В. Куденко, В.Я. Кардаш, В.Л. Корінев, Т.О. Примак, В.П. Пилипчук, А.В. Федорченко та ін. К.: КНЕУ, 2008. 600 с.

2 Питання за темою Інформатика

1. Основні поняття інформатики та комп'ютерної техніки. Структура та основні пристрої сучасних ПК.

Інформатика: предмет та завдання. Роль інформатики та комп'ютерної техніки у сучасному суспільстві. Поняття про інформацію; її властивості. Специфічні особливості інформації у сфері економіки та менеджменту. Інформаційні системи та технології. Технічна база сучасних інформаційних технологій. Стан, тенденції розвитку та покоління ЕОМ. Персональні комп'ютери, їх місце у сучасних інформаційних системах та форми використання. Склад функціональних блоків ПК та їх характеристика. Критерії вибору та вимоги до конфігурації ПК на сучасному етапі. Машинні носії інформації, їх типи та

порівняльна характеристика. Основи побудови ПК: представлення інформації, логічні основи побудови, програмне управління.

2. Принципи та структура програмного забезпечення ПК.

Основні поняття, склад та структура програмного забезпечення ПК. Системне програмне забезпечення: операційні системи (ОС), програми-оболонки. Поняття про файлову систему. ОС Windows. Інтерфейс користувача, налагодження робочого простору. Робота з файлами і папками у середовищі Windows. Програма Explorer. Призначення службових програм. Структура даних на магнітних дисках та програми перевірки, дефрагментації та форматування дисків. Програми-архіватори. Антивірусні програми. Засоби комп'ютерної оргтехніки: текстовий редактор, календар, записна книжка. Програма MS Outlook. Прикладні програми та сфери їх застосування. Пакети прикладних програм MicrosoftOffice.

3. Системи обробки текстової інформації.

Системи опрацювання текстів, їх класифікація та функції. Підготовка текстових документів у середовищі MS Word. Параметри сторінки. Редагування тексту. Форматування тексту. Поняття стилю. Оформлення документа за допомогою стилів. Використання таблиць в текстах. Текстові колонки. Списки. Колонтитули. Автоматичне створення змісту документу. Вставка в текстовий документ формул, графічних об'єктів, організаційних діаграм, закладок та гіперпосилань. Підготовка ділової кореспонденції, рахунків, формулярів, тощо. Додаткові можливості опрацювання текстової інформації: електронний переклад; автоматизація введення тексту до ПК за допомогою систем оптичного розпізнавання.

4. Інформаційна технологія представлення інформації у вигляді мультимедійних презентацій.

Програма створення презентацій MS PowerPoint. Інтерфейс та типові об'єкти презентації. Дизайн слайдів. Текстові слайди. Діаграми, схеми та таблиці. Графічні об'єкти. Форматування презентації. Вставка звука та відеокліпів. Налаштування анімації. Налаштування параметрів показу презентації. Демонстрація слайд-шоу.

5. Візуалізація інформації у середовищі MS Visio.

Призначення програми MS Visio. Інтерфейс програми. Поняття схеми. Способи створення схем. Масштабування та позиціонування схеми. Форматування схем. Поняття фігури; набори фігур. Робота з фігурами: виділення, копіювання, переміщення, групування, з'єднання та ін. Інструменти малювання фігур. Використання тексту на схемах. Основні типи діаграм.

6. Технологія обробки даних у середовищі табличного процесора MS Excel.

Загальна характеристика табличного процесора, структура вікна MS Excel. Об'єкти MS Excel. Структура робочого листа. Абсолютна і відносна адресація комірок. Типові операції редагування електронної таблиці. Типи даних. Форматування даних та таблиці в цілому.

Виконання обчислень в таблиці. Інформаційні зв'язки між таблицями, групові імена. Використання Конструктора функцій.

Ділова графіка. Призначення та основні поняття і об'єкти Конструктора діаграм. Типи діаграм, особливості та обмеження використання. Створення та оформлення діаграм. Типові операції редагування та форматування об'єктів діаграми. Ведення списків (баз даних) у середовищі табличного процесора.

7. Основи побудови бази даних. Системи управління базами даних (СУБД) MS Access.

Поняття про базу даних (БД). Інфологічна модель даних: нормалізація відносин, типи зв'язків, поняття про ключ та його типи, обмеження цілісності. Реляційна БД. Етапи проєктування БД. Функціональні можливості СУБД. Коротка характеристика основних об'єктів СУБД MS Access. Інтерфейс прикладного вікна та вікна бази даних. Структура таблиць в СУБД Access. Типи даних Access. Створення, редагування та налагодження властивостей таблиць. Встановлення та редагування зв'язків між таблицями. Робота з записами в режимі Таблиця: дозапис, видалення, копіювання, пошук, сортування, фільтрація.

Використання запитів у СУБД Access. Визначення запиту, типи та режими створення. Результат виконання запиту, поняття про динамічний набір даних. Створення та редагування запитів на вибірку. Визначення умов відбору. Правила використання символів підстановки та виразів в умовах відбору. Створення обчислювальних полів в запитах. Призначення, особливості використання та технологія створення запитів з параметрами, підсумкових та перехресних запитів. Запити на зміну. SQL-запити. Визначення властивостей запитів.

Поняття про форму, призначення, типи та режими створення. Макет форми. Елементи керування у формі. Створення обчислювальних полів у формі. Налаштування властивостей форми у діалоговому вікні. Свойства. Технологія створення і вбудови підлеглих форм.

Макроси у СУБД Access. Технологія створення, редагування та налаштування макросів.

8. Організація інформаційної бази системи оброблення інформації.

Інформаційні бази (ІБ) та їх місце в інформаційному забезпеченні ІС. Принципи розробки та вимоги до ІБ. Позамашинні ІБ, їх склад та характеристики. Способи організації машинної ІБ та переваги концепції баз даних. Логічні та фізичні моделі баз даних. Нормалізація відношень. Інтегровані ІС. Перспективні напрями розвитку ІС: системи підтримки прийняття рішень (СППР) та експертні системи (ЕС).

Література

1. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології : підручник / Баженов В.А., Венгерський П.С., Гарвона В.С. та ін. / Наук. ред. Г.А.Шинкаренко, О.В. Шишов. – К.: Каравела, 2019. – 592 с.
2. Козловський, А. В. Комп'ютерна техніка та інформаційні технології [Текст] : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів: рек. МОНУ / А.В. Козловський, Ю. М. Паночишин, Б. В. Погріщук. - 2-ге вид., стереотип. – К. : Знання, 2012. – 463 с.
3. Основи інформатики та обчислювальної техніки : підручник / В.Г. Іванов, В.В. Карасюк, М.В. Гвозденко; за заг. ред. В.Г. Іванова. – Х. : Право, 2015. – 312 с.
4. Економічна інформатика : навч. посіб. / В. А. Ткаченко, Г. Ю. Під'ячий, В. А. Рябик. – Харків : НТУ "ХПІ", 2011. – 312 с.: іл.
5. Інформатика. Програмне забезпечення : навч. посіб. / В.М.Ахрамович; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. - К. : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2012. - 376 с., іл. - Бібліогр.

3 Питання за темою Теорія організацій

1. Методологічні засади теорії організацій

Сутність поняття «організація».

Закони організації. Закони функціонування (статисти) організації: закон композиції; закон пропорційності; закон найменших. Закони розвитку (динаміки) організації: закон онтогенезу (перетворення); закон синергії; закон інформованості-упорядкованості; закон єдності аналізу й синтезу, закон самозбереження.

Принципи організації: принцип ланцюгового зв'язку; принцип інгресії; принцип підбору; принцип рухомої рівноваги; принцип слабкої ланки. Групування принципів.

Етапи розвитку організації: зародження, зростання, зрілість, старіння. Збереження рівноваги організації та її цілісності.

2. Основні організаційні теорії та моделі

Організаційні теорії: класична організаційна теорія; теорії організаційної поведінки; теорія інститутів та інституційних змін; популяційно-екологічна (еволюційна) теорія; тектологія О. Богданова; ноосфера В.І. Вернадського.

Еволюція теоретичних концепцій організації.

Основні моделі організацій: органічна та механістична моделі.

Сучасна організаційна парадигма: сутність, значення, зміст, практична спрямованість.

3. Організація як система

Аспекти організаційного порядку. Типологія організацій. Класифікація організацій за ознаками: класифікація за принципами управління; класифікація за функціональними ознаками; класифікація за ознакою реалізації суспільних функцій; класифікація за ознакою визначення цілі (ціннісно-орієнтовані організації; організації, які формують власні цілі; цілескеровані організації; цілеспрямовані організації; цілеорієнтовані організації; цілепридатні організації; паразитичні організації), класифікація організацій за формою власності.

4. Організація як соціум

Соціальна організація і соціальна спільність. Людина як елемент соціальної системи. Активність і опірність соціальної організації. Загальні риси соціальної організації.

Основні види соціальних організацій: формальна й неформальна організації.

Механізми регулювання (регулятори) у соціальних системах: цільова управлінська дія, саморегуляція (самоуправління), організаційний порядок.

5. Самоорганізація

Природно-наукові засади синергетики. Ентропія. Самоорганізація як ґрунтовний процес природи. Антиентропійна спрямованість самоорганізації. Сутнісний зміст синергетики.

Синергетична концепція самоорганізації. Основні положення синергетичної концепції самоорганізації. Аттрактори, бифуркація, фрактали, детермінований хаос. Процеси самоорганізації. Необерненість і неповторюваність самоорганізації. Принципи самоорганізації: принцип від'ємного зворотного зв'язку; принцип позитивного зворотного зв'язку. Спонтанність і випадковість.

Гнучкість організації. Гнучкість процесу: гнучкість орієнтації й реалізації. Гнучкість системи: фактори й результати гнучкості системи. Виробнича гнучкість: фактори та функціональні й структурні ознаки виробничої гнучкості.

6. Аналіз зовнішнього й внутрішнього середовища організації

Внутрішнє середовище організації. Змінні всередині організації (внутрішні фактори): цілі, завдання, структура, технологія, люди. Культура та імідж організації як її внутрішні

фактори. Взаємозв'язок внутрішніх факторів. Методи дослідження внутрішнього середовища організації: аналітичні методи; експертні методи; лінійне програмування; динамічне програмування; діагностування (експрес-діагностика, ґрунтова діагностика); внутрішній моніторинг (моментні спостереження, постійні спостереження). Зовнішнє середовище організації. Мікрооточення (фактори зовнішнього середовища безпосереднього впливу): партнери; конкуренти; центральні та місцеві органи влади; навколишнє населення; природні умови. Макрооточення (фактори зовнішнього середовища опосередкованого впливу): міжнародні події та оточення; стан економіки; соціокультурні фактори; політичні обставини; розвиток науки й технології; право; соціально-суспільні фактори. Методи дослідження зовнішнього середовища (зовнішній моніторинг): зовнішнє спостереження; цільове спостереження; неформальний пошук; формальний пошук.

Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації.

7. Методи дослідження та прийняття управлінських рішень в діяльності організації. Методи досліджень діяльності організації: діалектичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Врахування ризиків при прийнятті управлінських рішень.

8. Організаційне проектування

Концептуальні терміни: організаційна форма управління (ОФУ); відносини; децентралізація; стратегія; структура; виробнича структура; технологічна структура; зв'язок; структура управління; ланка управління; рівень управління. Сутність та етапи організаційного проектування. Переваги та недоліки традиційних організаційних форм управління. Переваги та недоліки адаптивних організаційних форм управління. Теоретичні засади створення й розвитку організаційних форм управління. Методологія проектування організаційних форм управління. Концептуальні підходи до проектування організаційних форм управління. Основні методологічні принципи проектування організаційних форм управління. Методи проектування організаційних форм управління. Оцінка ефективності організаційних форм управління. Підходи до оцінки ефективності організаційних форм управління. Показники оцінки ефективності. Методика розрахунку основних коефіцієнтів: ефективності ОФУ; ланковості; територіальної концентрації; дублювання функцій; надійності системи управління; централізації (децентралізації) функцій; ефективності використання інформації.

9. Культура організації

Зміст понять «культура» і «організаційна культура». Концептуальні підходи до формування організаційної культури. Моделі організаційної культури. Характеристики організаційної культури. Громадянська й корпоративна культури.

Типологія організаційних культур. Визначальні фактори культури організації. Підходи до типізації організаційних культур: факторні моделі цінностей; менталітет і організаційна культура; фундаментальні вірування та цінності; ставлення до часу; конкуруючі цінності. Характеристика типів культури за ознакою конкуруючих цінностей: кланова, ієрархічна (бюрократична), ринкова та адхократична культури.

Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.

Література

1. Теорія організації: навч. посібник / В. В. Приходько, В. І. Прокопенко, Т 33 В. В. Малий та ін. За ред. І.В. Шереметьєвої. – Д.: Національний гірничий університет, 2011. – 258 с.
2. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: “Крок”, 2019. 368 с.
3. Теорія організації: Навч. посібник / За ред. І.В. Шереметьєвої. - Дніпропетровськ: НГУ, 2011. – 258 с.
4. Монастирський Г. Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с.
5. Ващенко О.П. Теорія та практика побудови організаційних систем управління: навч. посіб.; Держ. ун-т телекомунікацій. Київ: ДУТ, 2017. 112 с

Гарант освітньої програми «Менеджмент»

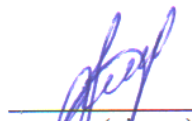

(підпис)

Андрій ДОРОНІН
(ім'я та прізвище)

Програму розглянуто й узгоджено на випусковій кафедрі менеджменту

Протокол № 8 від «18» _03_ 2024 р.

В. о. завідувача кафедри

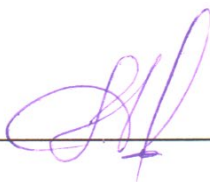

(підпис)

Валентина ГАТИЛО

Програму вступного випробування для здобуття для здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент») на базі рівнів НРК6, НРК7 узгоджено науково-методичною комісією Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» з галузей знань «Культура і мистецтво», «Гуманітарні науки», «Соціальні та поведінкові науки», «Управління та адміністрування», «Публічне управління та адміністрування», «Міжнародні відносини», «Право» (НМК 3)

Протокол № 7 від 22.03.2024 р.

Голова НМК 3
д.екон.н., проф.

Ганна ЛІХОНОСОВА